

เนเธอร์แลนด์ตั้งคณะกรรมการผลิตภาพ เร่งยกระดับเศรษฐกิจท่ามกลางแรงงานขาดแคลนและสังคมสูงวัย

รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ยกระดับการเพิ่มผลิตภาพให้เป็นหนึ่งในวาระสำคัญของประเทศ โดยจัดตั้งคณะกรรมการผลิตภาพ (Productivity Council) ซึ่งเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2569 คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่เสนอคำแนะนำแก่รัฐบาลและรัฐสภาเกี่ยวกับนโยบายเพิ่มผลิตภาพแรงงานทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ เพื่อให้เศรษฐกิจสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางข้อจำกัดจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยและการเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานอย่างจำกัด

ปัญหาสำคัญของเนเธอร์แลนด์ไม่ได้อยู่ที่ผลิตภาพแรงงานลดลงทุกปี แต่อยู่ที่อัตราการเติบโตของผลิตภาพในระยะยาวชะลอตัวลงอย่างชัดเจน ข้อมูลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติเนเธอร์แลนด์ (CBS) เผยแพร่เมื่อเดือนเมษายน 2569 ระบุว่า ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.7 ต่อปีในช่วงปี 2539 – 2548 ก่อนชะลอลงเหลือร้อยละ 0.7 ในช่วงปี 2549 – 2558 และประมาณร้อยละ 0.3 ในช่วงปี 2559 – 2568 ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่า แม้เศรษฐกิจเนเธอร์แลนด์ยังสามารถสร้างมูลค่าต่อชั่วโมงทำงานได้เพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่าในอดีตมาก

การจัดตั้งคณะกรรมการผลิตภาพจึงเกิดขึ้นในช่วงที่เนเธอร์แลนด์กำลังเผชิญความท้าทายเชิงโครงสร้างหลายด้านพร้อมกัน ทั้งสังคมสูงวัย การขาดแคลนแรงงานในหลายสาขา ข้อจำกัดด้านการลงทุน ต้นทุนการดำเนินธุรกิจที่สูงขึ้น และความแตกต่างด้านความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้ระหว่างบริษัทขนาดใหญ่กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รัฐบาลมองว่าการเพิ่มจำนวนแรงงานเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพออีกต่อไป แต่จำเป็นต้องทำให้แรงงานและองค์กรสามารถสร้างมูลค่าได้มากขึ้นจากเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ ผ่านการพัฒนาทักษะ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การปรับปรุงกระบวนการทำงาน ตลอดจนการจัดสรรเงินทุนและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการผลิตภาพเป็นองค์กรที่ปรึกษาอิสระ ทำหน้าที่เสนอคำแนะนำแก่รัฐบาลและรัฐสภาเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพแรงงาน โดยอาศัยข้อมูล งานวิจัย และองค์ความรู้จากหลายสาขา พร้อมพิจารณาว่าข้อเสนอเพื่อเพิ่มผลิตภาพจะส่งผลต่อเป้าหมายนโยบายด้านอื่นอย่างไร เช่น คุณภาพของงาน ความมั่นคงในการจ้างงาน ความเป็นธรรมทางสังคม สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และการศึกษา

คณะกรรมการจะจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง การดำเนินงานในลักษณะนี้จะทำให้เรื่องผลิตภาพได้รับการติดตามและทบทวนอย่างต่อเนื่องในกระบวนการกำหนดนโยบายของประเทศ ไม่ได้เป็นเพียงมาตรการเฉพาะกิจที่นำมาใช้ในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวเท่านั้น นอกจากนี้ คณะกรรมการยังสามารถจัดทำข้อเสนอเฉพาะเรื่องเพิ่มเติมได้ โดยครอบคลุมแนวทางดำเนินงานทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง รวมทั้ง การพิจารณาว่านโยบายและเครื่องมือของรัฐบาลที่ใช้อยู่ ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพอย่างไร

Pauline van der Meer Mohr ประธานคณะกรรมการ ระบุว่า การเพิ่มผลิตภาพไม่ได้เกิดขึ้นจากภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่ง คณะกรรมการจะพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ทั้งในมุมของธุรกิจและแรงงาน ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับบริษัทขนาดใหญ่ ตลอดจนภาคเอกชนและภาครัฐ โดยเป้าหมายไม่ได้จำกัดอยู่ที่การเพิ่มตัวเลขทางเศรษฐกิจ แต่ยังรวมถึงการรักษาความเป็นอยู่ของประชาชน การสนับสนุนนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและคุณค่าของงาน และการรักษาคุณภาพของบริการสาธารณะ เช่น สาธารณสุข การศึกษา และความปลอดภัยในระยะยาว

ขณะที่คณะกรรมการผลิตภาพอยู่ระหว่างพิจารณาหัวข้อที่จะนำมาจัดทำข้อเสนอ รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้ประกาศ Productiviteitsagenda ฉบับที่ 2 ซึ่งกำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาการศึกษา และทักษะของกำลังแรงงาน การปรับปรุงการทำงานของตลาดแรงงาน การส่งเสริมนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีมาใช้ การเพิ่มการแข่งขันของภาคธุรกิจ การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐควบคู่กับการลดภาระกฎระเบียบ

ด้านการศึกษาและทักษะ รัฐบาลมุ่งให้การศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะระหว่างการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีทักษะด้านดิจิทัล เนื่องจากการนำ AI และเทคโนโลยีคลาวด์มาใช้จะช่วยเพิ่มผลิตภาพได้จริงต่อเมื่อองค์กรมีบุคลากรที่สามารถเลือกใช้และประยุกต์เทคโนโลยีเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม

ด้านตลาดแรงงาน รัฐบาลมุ่งส่งเสริมให้แรงงานสามารถเปลี่ยนไปสู่งานที่เหมาะสมกับทักษะและมีโอกาสเติบโตมากขึ้น โดยพัฒนาบริการ Werkcentrum เพื่อเป็นช่องทางกลางให้ผู้หางาน ผู้มีงานทำ และนายจ้างเข้าถึงคำปรึกษาและความช่วยเหลือด้านการหางาน การสรรหาบุคลากร การเปลี่ยนอาชีพ การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะ นอกจากนี้ ยังนำ CompetentNL ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางในการจัดหมวดหมู่และอธิบายทักษะมาใช้ เพื่อจับคู่คนกับงานโดยพิจารณาจากทักษะที่บุคคลมีและทักษะที่ตำแหน่งงานต้องการ แทนการพิจารณาเฉพาะวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์จากตำแหน่งงานเดิม

ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี รัฐบาลให้ความสำคัญทั้งกับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่และการทำให้เทคโนโลยีที่มีอยู่ถูกนำไปใช้ในวงกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีข้อจำกัดด้านเงินทุน บุคลากร และความรู้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน การเพิ่มผลิตภาพจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับความคิดค้นนวัตกรรมเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของธุรกิจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

ด้านการเพิ่มการแข่งขันของภาคธุรกิจ รัฐบาลต้องการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเริ่มต้นและการเติบโตของธุรกิจใหม่ พร้อมสนับสนุนให้แรงงาน เงินทุน และทรัพยากรเคลื่อนย้ายไปสู่กิจการที่มีนวัตกรรมและ

สามารถสร้างมูลค่าได้สูงขึ้น เนื่องจากการเริ่มต้น การเติบโต และการออกจากตลาดของธุรกิจอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจปรับตัวและเพิ่มผลิตภาพได้ดีขึ้น ขณะเดียวกัน รัฐบาลมุ่งลดกฎระเบียบและอุปสรรคต่อการให้บริการข้ามพรมแดนภายในสหภาพยุโรป เพื่อให้ธุรกิจเนเธอร์แลนด์เข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น ขยายกิจการได้สะดวก และแข่งขันภายใต้เงื่อนไขที่เป็นธรรมมากขึ้น

ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน รัฐบาลต้องการช่วยให้ธุรกิจระยะเริ่มต้น ธุรกิจนวัตกรรม และกิจการที่กำลังขยายตัวสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกขึ้น โดยมีแผนจัดตั้งสถาบันการลงทุนแห่งชาติ และพัฒนาเครื่องมือทางการเงินภายใต้ Invest-NL ซึ่งใช้เงินทุนภาครัฐร่วมกับเงินลงทุนจากภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนธุรกิจที่มีศักยภาพ แต่ยังระดมทุนจากตลาดได้ไม่เพียงพอ ให้สามารถลงทุน พัฒนานวัตกรรม และขยายกิจการได้ต่อไป

ด้านประสิทธิภาพภาครัฐและภาระกฎระเบียบ รัฐบาลตั้งเป้าหมายเลิกหรือปรับปรุงกฎระเบียบสำหรับผู้ประกอบการจำนวน 500 รายการให้เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้สะดวกขึ้น พร้อมปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐผ่านการลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน การปรับกระบวนการและระบบข้อมูลให้เป็นมาตรฐาน การพัฒนาบริการดิจิทัล และการนำ AI มาใช้ในงานที่เหมาะสม เนื่องจากขั้นตอนราชการที่ซับซ้อนและบริการภาครัฐที่ล่าช้าสามารถเพิ่มต้นทุนและลดประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้เช่นกัน

บทวิเคราะห์และความเห็น สศต.

การจัดตั้งคณะกรรมการผลิตภาพสะท้อนว่า เนเธอร์แลนด์มองการเติบโตของผลิตภาพที่ชะลอตัว การขาดแคลนแรงงาน และข้อจำกัดในการเข้าถึงเงินทุน เป็นความท้าทายเชิงโครงสร้างที่ต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงปัญหาชั่วคราวในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัว ประกอบกับภายใต้ข้อจำกัดจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย และอัตราการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานอยู่ในระดับสูงอยู่แล้ว ทำให้การเพิ่มจำนวนแรงงานเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสามารถทำได้ยากยิ่ง ข้อจำกัด เนเธอร์แลนด์จึงต้องมุ่งสร้างมูลค่าให้ได้มากขึ้นจากแรงงาน เงินทุน และทรัพยากรที่มีอยู่ ผ่านการพัฒนาทักษะ การนำเทคโนโลยีมาใช้ และการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทิศทางดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มความต้องการเทคโนโลยีและบริการที่ช่วยให้ธุรกิจทำงานได้รวดเร็ว แม่นยำ และใช้แรงงานอย่างคุ้มค่ามากขึ้น เช่น ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ AI ซอฟต์แวร์บริหารจัดการ ระบบวิเคราะห์ข้อมูลและเทคโนโลยีคลังสินค้าและโลจิสติกส์ โดยเฉพาะในภาคเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมการผลิต การขนส่ง และโลจิสติกส์ การดูแลสุขภาพ และบริการธุรกิจ ซึ่งเผชิญปัญหาขาดแคลนบุคลากร

สำหรับผู้ส่งออกไทย แนวโน้มการเพิ่มผลิตภาพอาจทำให้ผู้นำเข้า ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของเนเธอร์แลนด์ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของคู่ค้ามากขึ้น ทั้งด้านความตรงต่อเวลา ความสม่ำเสมอของปริมาณและคุณภาพสินค้า ความถูกต้องของข้อมูล การตรวจสอบย้อนกลับ และการแลกเปลี่ยนเอกสารในรูปแบบดิจิทัล ผู้ประกอบการไทยจึงควรพัฒนาระบบข้อมูลและกระบวนการทำงานควบคู่กับการรักษาคุณภาพสินค้า เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อกับระบบของคู่ค้า ตอบสนองต่อคำสั่งซื้อได้รวดเร็ว และส่งมอบสินค้าได้อย่างน่าเชื่อถือ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเฮก

สิงหาคม 2569